

Lenka Hassanin

UČO: 186253

Jak jsme (ne) dosáhly poznání Šangri-la

O výstavě Šangri-la jsem se dozvěděla na jedné hodině kurzu Hollywoodský buddhismus. Na adresu této výstavy vycházely z úst našeho pana oblíbeného docenta Luboše Bělky ne zrovna lichotivé poznámky. S kolegyněmi, které tento kurz navštěvovaly jsme se rozhodly, že si tyto informace, které se zcela jistě zakládaly na mnoha letech tvrdé a poctivé práce, ověříme na vlastní kůži. Při této příležitosti nás napadla velice kreativní myšlenka. Nejenže jsme se rozhodly výstavu na vlastní kůži procítit a na vlastní nohy projít, ale rozhodly jsme se vyzpovídat Šangri-la-chtivé návštěvníky výstavy. Toto rozhodnutí vzbudilo okamžité nadšení a začalo se s přípravou trefných otázek, které měly přítomné návštěvníky motivovat k tomu, aby jejich odpovědi směřovaly k jejich vztahu k buddhismu, k fenoménu Šangri-la, k jejich představě o Tibetu, Indii atd. Zkrátka - tato směsice pečlivě sestavených otázek měla poskytnout materiál k hodnotnému sociologickému průzkumu, který by doplňoval naše dojmy z výstavy a byl jakousi sondou do brněnského buddhismu.

Nemohla jsem dospat dne, kdy konečně vyrazíme. Po několika odložených termínech z důvodu studijní zaměstnanosti kolegyně, konečně nadešel den D. Byl to pátek 25. 6. 2010. V ten Den svítilo slunce trochu jasněji než obvykle a teplota se pohybovala kolem 25 stupňů. Vše nasvědčovalo tomu, že naše mise bude úspěšná, možná dokonce přelomová, co se týká předmětu Hollywoodský buddhismus a bude mít zcela stěžejní význam pro celou brněnskou (možná celo-republikovou) religionistiku. Kolem desáté hodiny jsem do cestovního batůžku vtěsnila vše, co bylo nezbytné k úspěšnému provedení naší akce. Pečlivě promyšlené a připravené otázky jsem umístila do ochranné fólie, aby tento cenný materiál zůstal perfektně zachovaný i pro další generace účastníků nejoblíbenějšího kurzu na Ústavu brněnské religionistiky. Nejnezbytnější část vybavení potřebného k našemu výzkumu, diktafon značky Sony s příručním mikrofonem, jsem umístila do příruční tašky. Byla jsem připravena a celá rozechvělá jsem se vydala na cestu.

S kolegyněmi jsme se potkaly na zastávce Úzká asi ve 12:30 brněnského času. Bylo jasno a teplota pomalu šplhala k magické třicítce. Z naší akce jsme byly tak vzrušené, že jsme se zapomněly dokonce naobědvat.

Zhruba po deseti minutách nekonečného čekání jsme nastoupily do autobusu s nápisem Olympia a vydaly se k našemu cíli. Uvnitř jsme se předháněly v originalitě vymyšlených otázek. Spolucestující nás sjížděli od hlavy k patě kdykoliv, když zaznělo slovo BUDDHISMUS, ŠANGRI-LA, TIBET nebo PAN DOCENT BĚLKA. Považovaly jsme to za dobré znamení.

Asi po patnácti minutách jízdy jsme byly u cíle. Doslova jsme vyskákaly z autobusu a stanuly jsme ohromené úžasem před budovou s velkým nápisem ŠANGRI-LA, kterou lemovaly tibetské modlitební mlýnky. Tato bájná zem byla přímo před námi a vybízela nás ke vstupu. Zhruba pět minut jsme nebyly schopny jakéhokoliv pohybu. Polévala nás horkost. Nakonec jsme usoudily, že bychom se mohly zařadit do nekonečné fronty návštěvníků, jejíž začátek ani konec jsme zatím nezahledly.

K našemu překvapení jsme se po pár sekundách dostaly ke vchodu. Domnívaly jsme se, že magické místo všechny návštěvníky pohltilo. S obavami jsme otevřely dveře a před námi se objevila pokladna i s pokladním. Rozechvěle jsme z peněženek vylovily ISICA a 160 Kč. Obdržely jsme vstupenku a magické propagační materiály. Kromě pana pokladního jsme stále nikoho nepozorovaly. Okamžitě jsme pochopily, že magické vibrace výstavy způsobily, že se těla návštěvníků stala éterickými. Jak ale udělat rozhovor s lidmi, které jsme vůbec neviděly? Doufaly jsme, že se po vstupu do první místnosti také odhmotníme a pronikneme tak do tajů výstavy. To nás uklidnilo. Nažhavila jsem diktafon a vstoupily jsme.

Ocitly jsme se v amazonském pralese. Tu had- tam tygr, na zemi piliny, které nám praskaly pod nohama. Udiveně jsme se na sebe dívaly a shledaly jsme, že máme stále fyzická těla. Jak je to možné?!!!! Nikoho jsme stále neviděly...Byly jsme zmatené. No nic, říkaly jsme si, že magický síla začne působit možná v další místnosti.

Rozprostřelo se před námi království Nepálu. Ze zdí na nás hleděly oduševnělé oči domorodců a pod nimi zářily hluboko-myslné komentáře autora výstavy. Z reproduktorů zněla uklidňující hudba, která dokreslovala magičnost místa. Dýchaly jsme ten „posvátný“ vzduch a čekaly jsme, až se proměníme a uvidíme všechny ty odhmotnělé návštěvníky. Bohužel se nic nedělo. Propadaly jsme panice a ptaly jsme se proč?!!!!

Tu, v důsledku osvětleného prostoru výstavy, kolegyni napadlo šokující zjištění. Nemůžeme se proměnit, jsme přece religionistky! Jsme vetřelci, kteří se snaží lovit duše prostých lidí pro svůj pochybný výzkum. Nemáme čisté úmysly, proto je nám tato možnost odepřena. Začalo nám vše docházet. Promítaly jsme si v hlavě negativní poznámky pana docenta a chápaly jsme. Šangri-la je pro něho uzavřena, jako je uzavřena pro nás. Pomalu jsem schovávala diktafon s tím, že návštěvníky výstavy nemůžeme vyzpovídat, když je nám

odepřeno je vůbec spatřit. Když tu najednou.....! Před námi se pod horským štítem polystyrénových Himalájí vynořil muž s aparátem. Že by další religionista? Usoudily jsme, že se musí jednat o nějakého výzkumníka, protože jeho tělo, podobně jako naše, bylo v tomto prostoru hrubo-hmotné.

Poté co jsme zavrhly myšlenku onoho muže vyzpovídat a poté se vyzpovídat navzájem, abychom tak učinily našemu výzkumu za dost, pokračovaly jsme v cestě. Z Nepálu jsme se přesunuly do tajemného Tibetu, prošly jsme se ledovou jeskyní, zahrály si na tibetské mísy, vylezly jsme na vrchol stúpy i vrchol Himalájí, překročily kouzelný potok, v Indii jsme si polily boha Ganěšu, zazvonily na štěstí-přivolávající zvon...a stále nic. Nic nepomohlo k tomu, abychom prozřely. Kolik jsme zde spatřily magických rituálních předmětů, kolik oduševnělých komentářů jsme přečetly. Ze všech stran na nás působila hypnotická hudba civilizací nedotčených lidí, z obrazovek na nás promlouval Dalajláma, a my nic!!!! Zůstávaly jsme ve svém hmotném těle a éterická těla návštěvníků nám zůstala skryta. Pochopily jsme náš religionistický úděl a v tu chvíli jsme s panem docentem opravdu soucítily.

Šangri-la je nám na dobro uzavřena. Všechno její tajemství, které nás v tomto prostoru obklopovalo nás prostě nemohlo oslovit. Jsme zcela imunní. Byly jsme na tom tak bídňě, že jsme se dokonce začaly posmívat těmto „svatým“ prostorům a znevažovat všechny ty buddhalibé komentáře výstavy, které se snažily osvětlit naši zabeďněnou mysl.

Zcela sklíčené a znechucené jsme se dostaly až k východu. Pan pokladní na nás soucitně pohlédl. Všechny naše naděje na přelomový religionistický výzkum byly zmařeny. Přišly jsme o všechny naše naděje a poznaly vlastní ubohost.

Malá útěcha se nám naskytla v podobě návštěvní knihy, kde se zrcadlily komentáře osvícených návštěvníků. Slova chvály a obdivu na stránkách knihy nebraly konce. Návštěvníci děkovali za duchovní poznání, za návrat domů, za ten nejúžasnější zážitek v životě, za dodání síly....Toto všechno nám bylo odepřeno. Slzy se nám draly do očí. Naše srdce byla ale tak zatvrzelá, že jsme nad těmito komentáři jen nevěřicně kroutily hlavou.

Byly čtyři hodiny odpoledne, pomalu se zatahovalo a teplota klesla na 24 stupňů. Vycházely jsme z tajemného světa Šangri-la bez odpovědí na otázky, které jsme si připravily, s otázkami novými, které se nám natrvalo umístily v hlavě.

Je nám opravdu přístup do Šangri-la zapovězen? Nyní už pana docenta Bělku chápeme. Byl stejně zmaten jako my. Mystické tajemství tohoto místa mu bylo odepřeno, podobně jako nám.

Těžký je úděl religionisty.

Na závěr přikládám otázky, které jsme si připravily k našemu ryze naivnímu sociologickému výzkumu...jak omezené byly naše myslí, když jsme těšily na odpovědi návštěvníků...

Otázky zůstaly nezodpovězeny, Šangri-la se vysmála našemu omezenému, západnímu, racionálnímu uvažování...!

Dobrý den,

Jsme studentky religionistiky zde v Brně na Masarykově univerzitě a provádíme tu výzkum do předmětu nazvaného Hollywoodský buddhismus. Závěry z tohoto výzkumu budou obsahem naší seminární práce. Výzkum bude anonymní v tom smyslu, že nebudeme zmiňovat Vaše jméno, pouze vás poprosíme o věk a zaměstnání pro lepší vyhodnocování výsledků.

Položíme Vám několik otázek jejichž zodpovězení zabere pár minut.

Věk?

Zaměstnání?

Proč jste se rozhodl/dla navštívit výstavu Šangri-la?

Jaká jste měl/la od výstavy očekávání?

Měl/la jste už předtím nějakou představu, co je to Šangri-la, popřípadě odkud jste s tímto termínem obeznámen/na?

Zajímáte se nějak více o Tibet nebo Indii?

Zajímáte se více o tibetský buddhismus nebo o buddhismus jako takový?

Jaký je Váš názor na prosakování buddhismu do západní kultury?

Jak se Vám tato výstava líbí, splnila Vaše očekávání?

Shoduje se nějakým způsobem s Vaší představou, kterou máte o kultuře států, jež jsou zde prezentované? Tedy Tibetu, Nepálu, Bhútánu a Indii?

Děkujeme za spolupráci.